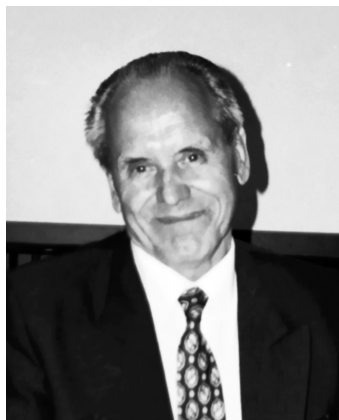

PROFESOR JAN BASARA (1929–2022)

Fot. Archiwum prywatne

24 grudnia 2022 roku zmarł Profesor Jan Basara, językoznawca – dialektolog, autor wielu publikacji z zakresu dialektologii polskiej i słowiańskiej. Swój pierwszy artykuł napisał wkrótce po obronie pracy magisterskiej na Uniwersytecie Warszawskim, już jako członek stworzonej przez prof. Witolda Doroszewskiego Pracowni Dialektologicznej, powołanej w celu dokładnego zbadania gwar Warmii i Mazur z powodu szybkiego wyjazdu autochtonów z tych ziem. I ten pierwszy jego artykuł został opublikowany właśnie w „Poradniku Językowym” w 1956 roku, a po latach jego autor stał się członkiem Komitetu Redakcyjnego (potem Rady Redakcyjnej) tegoż właśnie miesięcznika na ponad 30 lat.

Sylwetkę naukową Profesora, ale nie tylko naukową, ponieważ był też dobrym organizatorem znajdującym czas¹ i na pracę społeczną, i na sprawy rodzinne, najlepiej charakteryzują dwa artykuły: pierwszy napisany przez prof. Janusza Siatkowskiego² oraz drugi pióra prof. Jadwigi Waniakowej³. Do tych artykułów odsyłamy Czytelników zainteresowanych jego pracami.

Profesor Jan Basara, będąc na emeryturze, nadal pasjonował się geografią lingwistyczną. Opracowywał mapy do kolejnych tomów *Ogólnosłowiańskiego atlasu*

¹ Profesor z łatwością nawiązywał kontakty z ludźmi podczas badań dialektologicznych we wsiach, by zebrać materiały słownikowe do własnych monografii i artykułów, jak też do kartotek stworzonych wspólnie w Zakładzie Językoznawstwa. Znajdował również czas na pisanie wierszy, takich z potrzeby serca, dla swoich bliskich lub na specjalne okazje dla przyjaciół. Niektóre były nawet publikowane, a dwa z nich, z muzyką skomponowaną przez znanego kompozytora E. Pałlasza, uświetniły w 2000 roku zjazd maturzystów Gimnazjum w Starogardzie Gdańskim, którego absolwentami byli obaj autorzy stworzonego wspólnie utworu.

² J. Siatkowski. 2002. *W siedemdziesięciolecie Profesora Jana Basary*. W: *Studia dialektologiczne II*, s. 9–11. Kraków.

³ J. Waniakowa. 2019. 90-lecie Profesora Jana Basary. *Polonica* XXXIX, s. 247–253.

językowego (Общеславянский лингвистический атлас, dalej: OLA)⁴, pisał też artykuły dotyczące polskich nazw gwarowych, przeważnie z zakresu nazewnictwa rolniczego. Pełną bibliografię prac Profesora⁵ oraz artykuł, odnaleziony w 2023 r. przez Jego żonę dr Annę Basarę, publikujemy niżej.

Redakcja

⁴ Profesor J. Basara zorganizował 7 konferencji OLA; jako pierwszy w tym zespole wystarał się o subwencję Unii Europejskiej na wydanie 3. tomu fonetycznego OLA. Był redaktorem dwóch tomów fonetycznych OLA oraz współredaktorem jednego tomu leksykalnego. Przeprowadził (wspólnie z A. Basarą) badania terenowe (według kwestionariusza OLA liczącego 3454 pytania) w pięciu wsiach (238, 302, 309, 310, 319) oraz z prof. prof. W. Doroszewskim i B. Falińską we wsi 296 i z S. Klimaj we wsi 304. Brał udział w przygotowaniu polskich materiałów, z odpowiednimi objaśnieniami do nich (tzw. indeksów), do prawie wszystkich dotychczasowo wydanych tomów fonetycznych OLA.

⁵ Opublikowana w *Studiach dialektologicznych II* (op. cit., s. 13–22) bibliografia obejmowała lata 1956–2001. Bibliografię uzupełniła i dalszy ciąg bibliografii opracowała dr Anna Basara.